

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . 6 ft.
 Fel évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

—
 A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvadá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A parlamentből.

Zombor, 1895. október 24.

Nevezetes parlamenti ülések voltak ezen a héten. Az egész országnak a közfigyelmé, amely különben is mindig élénk érdeklődéssel kíséri a haza sorsát intéző parlament működésének minden egyes fázisát, fokozott mérvben, fokozott érdeklődéssel fordult a parlament felé s várta, leste annak határozatait. Eleve kijelenthetjük, hogy nézetünk szerint, de meg másrészt az uralkodó hangulat tanúsága szerint is az ország közvéleménye megnyugvással vette tudomásul az uralkodó többségnek határozatait.

A felsőháznak a hétfői és az alsóháznak a keddi üléséről óhajunk néhány sorban megemlékezni.

A főrendiháznak hétfői ülésén játszódtott le annak a hosszú ideig tartott harcnak az utolsó jelenete, amely harcot a liberálisok győzedelmesen vívtak meg az egyházpolitikai törvények ellenzói-vel. A főrendiház asztalára került újlag az egyházpolitikai törvényjavaslatok utolsója: a vallás szabad gyakorlásáról szóló javaslat. A főrendek a jelen alkalommal ezt a javaslatot is elfogadták úgy, amint azt a kormány óhajította. Nagyobb viták már ez alkalommal nem voltak. A kapacitálásnak ideje elmúlt; a harc heve megszűnt s a harcosok legnagyobb része csendesén adta be a szavazatát, hogy oly hosszú küzdelem után a végleges eredmény immár konstatalható legyen. Csak Zichy Nándor gróf beszélt újlag a javaslat s annak különösen az áttérésre vonatkozó passzusa ellen s bár igen nemes intenciók vezérelték, szavai a tiszta liberalizmussal nem voltak összeegyeztethetők. Vallási aggodalmait tiszteljük, de Wlassics miniszternek talpra esett replikája után ismételtlen beláthatja mindenki, hogy épenséggel nincs semmiféle felekezetenek a vallásos érzelme megtámadva. A keresztény állam jellegéből épen nem vetkőztünk ki. Hiszen mi is keresztények vagyunk, buzgó követői vallásunknak; nem is vezérelt semkit a harc folyamán a vallás elleni küzdelemvágy, hanem igenis a tiszta liberalizmus.

De immár be van fejezve véglegesen az egyházpolitikai küzdelem. Nagynevű hercegprimásunk „pax” nevű jelszava legyen most már minden, az egyházpolitika folyamán létesült pártunk

komoly jelszava. Nekünk liberálisoknak jól esik a győzelmünk tudata, de azért tisztelettel hajlunk meg a kisebbség nemes intenciókból folytatott küzdelme előtt s csak azt sajnáljuk, hogy a nézetek és meggyőződések különfélesége folytán ez alkalommal nem működhetünk egy táborban a baza javára. Bizunk a katolikus klérus ritka hazafiás érzelmeiben; a harc után — amely ennek a klérusnak kétségtelenül csak dicsőségére válik — szünjék meg minden ellentét, minden torzszalkodás. Pax! — ez legyen a jelszó!

Feszült figyelemmel leste mindenki a képviselőháznak keddi ülését. Tudtuk, hogy ezen az ülésen okvetlenül szóba kerül a zágrábi aljas botrány. Az ellenzéki pártok már napokkal az ülés előtt értekezletet tartottak s elhatározták, hogy a legközelebbi alkalommal, tehát a keddi ülésen szóba hozzák a Zágrábian történt gyalázatos esetet. Ugy is történt. Az ülésnek tárgya a legközelebbi ülés napirendjének meghatározása volt s az ülés ennek dacára eltartott délután 1/4 óráig; az egész idő alatt a zágrábi esetet tárgyalták.

A zágrábi eset — a melyről különben már elmondottuk a véleményünket — minden magyar embernek a vérét fellázította. Ha van még bennünk valami az ősi magyar büszkeségből és önérzetből, ha annak tudatában élünk, hogy multunk egy ezer éves és dicsőségteljes mult, ha erre a multa joggal merünk hivatkozni, akkor lehetetlen, hogy a zágrábi esetért a legteljesebb elégtételt ne szerezzük meg. A trikolornak, a mi büszke színeinknek meggyalázása gyalázatos tett.

De jogos felháborodásunk dacára is józanon kell itélnünk és gondolkoznunk.

Kossuth Ferenc, Ugron Gábor, és Apponyi Albert gróf voltak az ellenzék vezérszónokai.

Megnyugvással veheti az egész ország úgy Bánffy miniszterelnök, mint Jozipovich horvát miniszternek a szavait tudomásul. Mindketten kiméltlenül elítélte a zágrábi botrányt. Hátra van még Bánffy miniszterelnöknek az Apponyi interpellációjára adandó válasza. Tekintve a zágrábi községtanácsnak már meghozott engesztelő határozatát, tekintve azon körülményt, hogy a bűnösök legszigorubban lesznek megbüntetve, Bánffy

báronak az interpellációra adandó válasza, amelynek tartalmára nézve már következtetést vonhatunk a miniszterelnök keddi felszólalásából, bizonyára meg fogja nyugtatni a kedélyeket.

Nevetésesnek tartjuk azt, hogy a kormányt és első sorban Bánffyt óhajtanák felelőssé tenni a zágrábi botrányért, amikor épen a kormányának érdeme, hogy a zágrábi királynok alatt a magyar állameszme minden ízében kifejezésre jutott. Az ellenzék felháborodása jogos; jogos minden magyar emberé, de nem helyes, hogy az ellenzék tulságba viszi felháborodását. És nagyon nevetésesek Ugron Gábor dörgései. Kár volt olyan botrányt csinálni a képviselőházban; ezzel nem hogy nem használt az ellenzék az ügynek, hanem nagyon is ártott nemzeti méltóságunknak.

Kétségtelen, hogy reánk, magyarokra nézve mindig kellemetlen dolog lesz visszaemlékezni a zágrábi botrányra; de biztosra vehetjük, hogy a kormány erélye folytán a teljes elégtételt meg fogjuk kapni.

Hindy.

Goluchowsky—Badeni.

Zombor, 1895. okt. 24.

Külügyeink vezetője és az osztrák miniszterelnök Öfelsége a király Budapesten tartózkodása alkalmából ellátogattak a magyar fővárosba és itt érintkezésbe léptek ama körökkel, melyek Magyarországon a közügyek élén állnak. Nagy értéket tulajdonitunk annak, hogy Goluchowsky gróf saját tapasztalata alapján akar magának ítéletet alkotni, amely ítélet semmi esetre sem lehet ki nem elégitő. Mert aki a magyar nemzetet megismerte, az kell, hogy tisztelje és becsülje is. És a külpolitika képviselője sokkal magasabb ormon áll, hogysom pártüzelmek és nemzetiségi izgatások befolyásolhatnák véleményét. Egy erős és dinasztikus Magyarországot talál ő itt, amely hiven ragaszkodik királyához, de veleszületett tulajdonságaitól sem akar tágitani. A magyarok szabadságszerető nép, amely féltékenyen őrzi függetlenségét, királyához háboruban és békében hű, de szabadságáért és függetlenségéért minden pillanatban kész vagyont és vért áldozni. A magyarnak a nemzetisége a hazáját jelenti és ez elválaszthatatlanul össze van kötve a király szent

A „BÁCSKA” tárcája.

Szerelmünk.

Mi a te szerelmed?

Szello szárnyán ringó,

Lombos ágon ingó

Pici rózsabimbó.

És az én szerelmem?

Hervadt virág, mit késő bánatában

Fakasztott — halni őszi napsugár,

A mélynek vergődő haláltusáját

Az esti szello megzokogni jár.

Mi a te szerelmed?

Alkonyatra fejtő

Lombokon szökellő

Csendes esti szello.

És az én szerelmem?

Vihar, mi tarlott reszkető faágon

At-átróhan, sivatón felkacag,

Mely kedveléssel durván üzi, hajlja

Az összetépett száraz gallyakat.

Mi a te szerelmed?

Csendes nyári este

Puha bársony gyepre

Hulló harmat cseppje.

És az én szerelmem?

Az elborult homályos szürke égről

Fagyasztón hulló őszi permeteg,

Mely elborítja mocskos, rút sarával

Az elsárgult lehullott levelet.

Mi a te szerelmed?

Lombok sátorába'

Daloló madárka

Édes kacagása.

És az én szerelmem?

A néma csend, mit rejt az erdő mélye,

Hová nem fért még emberek nyoma, —

A temető riasztó némasága,

Hol jajszón kívül mást nem hallsz soha.

Mi a te szerelmed?

Patak csobogása,

Lombok susogása,

Csillag ragyogása.

És az én szerelmem?

Szérvéstől üzött hullámok moraja, —

Egy fénytelen sötétlő éjszaka,

A mélynek nincsen biztató világa,

Mit febráz szétszaporú villám zaja.

Mi a te szerelmed?

Álmok szép világa,

Szíved dobogása

Lelked boldogsága.

És az én szerelmem?

Vigasztalan bús képe a valónak,

Szívettéppő őrző gyötrelme,

Kínos szava a gyöttrő fájdalomnak,

Mely marcangolja lellem szüntelen.

Mi a te szerelmed?

Örök édes illat,

Örökös forrása

Az én kinjainknak,

Az én bánatomnak,

Csak egy sugárt adj, egy kicsiny világot

Abból, mit sorsod bőven juttatott:

Óh hadd feledjem, hadd tudjam feledni,

Ha bírom, ezt a tenger bánatot.

Latinovits Stanci.

A L K U.

I.

Szmrecsák főhadnagy egyedül volt; egészen egyedül. A pájtások csak estére jönnek a legénybucsurra. Nem is izlik jól a duhaj szomorúság, hanem az éjszaka sűrű feketeségét rázza föl. A bor is jobban hajszolja ilyenkor a vért, a leány szerelme is sokkal edesebb.

Késő délutánra hajlott az idő, de az egymás válába fogódzó hópihéek élésféherre füstöttek a hamuszint levegőt. Ott künn unalmában ásított az utca; üres volt egészen, elhalt a szava is. A szomszéd kávéházban küszöbére beházdott valami utcalány. Rikítóan szines plus-ronggyal takarta be magát. Talán még sohse érzett ekkora nyomorúságot ez a nagyon szegény teremtes. A bánat csatornán át lassan utat váltak a könnyek s összepamancsolták a rizsport az arcán. Egy utca gyerek oda somfordált melléje s hirtelenében marokra vett hópamatot csapott a meztelen nyakába. A lány még jobban az ajtóhoz húzódott és hiszterikus remegéssel lassan sirt.

Szmrecsák az ablaknak könyökölve valami Beranger-gszanzont fityült kellenitül, lustán. Érezte, hogy roppantul bolondd teszi édes önmagát. Kopott nótával akarja megolvasztani azt az ólomnehéz súlyt, ami a szívére, az agyára fektült. Ahogy elnézte azt az utcalányt, nagyon keserű gondolat járt a fejében. Hátha vele is úgy bánat valaki, mint ahogy ő bánik Eszterrel.

II.

A kis báró volt az első, Szmracsáknál. A tizen-

személyével. A korona szilárd alapja békében az előre haladó, gazdag és virágzó Magyarország. Ha kívülről fenyeget veszély és a monarchia mindkét állama veszedelemben van, ismét Magyarország az, amely a legerősebb, legmegbízhatóbb és legbiztosabb támaszt nyújtja.

Ezt felismerte gróf Goluchowszky. Oly politikai képességű férfiu előtt, mint ő, e körülmények nem maradhattak titokban. Oly lovagiasan előkelő és világias tapasztalatokkal bíró férfiu kell, hogy gyorsan megértse és teljesen méltányolja a magyar nép lovagias tulajdonságait. A külügyminiszter eljárását felette szerencsésnek nevezhetjük. A benyomás, melyet valódi államférfiu érzülete, gondolkozása, nézetei, a magyar államiságnak és preponderanciának feltétlen elismerése keltettek, feljé fordítsa mindenki rokonszenvét. A külügyminiszter lengyel születésű, tehát oly nemzethez tartozik, amely szoros barátságban és testvériségben van a magyarral, jó és rossz napokban örömet és bánatot megosztott vele. A Magyarország iránt való barátság véreben van és a magyar állam érdekei eszerint alig lehetnének rokonszenvesebb kezekben.

Gróf Badeni, az osztrák miniszterelnök és volt galíciai helytartó, Goluchowszky gróf társaságában mutatkozott be a magyar politika vezetőinek és a kormány pártjának magában a szabadelvű körben. Őt kitűnő hír előzte meg és a vas öklű ember szolgálatait, melyeket Ausztriában tett, sokat engednek tőle várni ama animozitások elnyomása körül, melylyel odaát még mindig frontot csinálnak Magyarországnak. Magyarországnak megbízható barátja ő, igazságos ember és feltétlen híve a dualizmusnak. Az ő felfogása szerint a dualizmus nem szolgálhat arra, hogy az egyik fél a másik költségére, a másik kárára előnyöket élvezzen, vagy kikényszerítsen, és Magyarországnak is ugyanez az álláspontja a dualizmusban. Magyarország nem akar igazságtalanságot gyakorolni, de eltűrni sem fog. Ezt illetőleg gróf Badeni nem engedte át magát csalódnak és tudja, hogy a dualizmus nem lehet érzelmekkel ápolni és erősíteni, hanem száraz számokkal. Államok szövetségében ne legyen se győző, se legyőzött; ne legyen aki örül és aki megrövidítettnek tartja magát. Nem versenytársak és irigyek állnak egymással szemben a szövetségben, hanem barátok és egyazon dinasztia hívei, egy büszke jogar hű alattvalói. Loyális és megbízható államok, melyek együtt erős és legyőzhetlen egyseget alkotnak, kétkelésben és viszályban ellenben minden véletlenség játéklabdájává sülyednek alá.

Gróf Badeni tudatával bír e körülményeknek és figyelembe veszi őket. Ez államszövetségben nem szabad, hogy alárendelt fél legyen. Ausztria új miniszterelnökét a közvélemény mint valami jó barátot üdvözölte és szívből köszöntötte. Magyarország szívesen ragadta meg az alkalmat, hogy iránta való rokonszenvét bebizonyíthassa és a miniszterelnök bizonynyal becsületesen rajta lesz, hogy ez a rokonszenve ne csökkenjen iránta. Magyarország Ausztria belviszonyainak rendezését várja, jöllehet semmiképen sem érintik az odaát uralkodó bomlott viszonyok és csak annyiban van érdekelve, amennyiben azok alkalmasnak látszanak Magyarország belső szilárdságát és stabilitását

veszélyeztetni. De előzékenységet is vár Magyarországot, hátsó gondolatból ment őszinteséget a kölcsönös viszonyban és mivel egy Goluchowszky Agenor gróf, mint Badeni Kázmér gróf is ennek a gondolatnak, ennek az elvnek a portálója, — Magyarország osztatlan bizalommal üdvözlöi őket.

Közügyülés a városnál.

Érdekes közügyülés volt e hó 23-án a városnál. A városháza nagyterme teljesen megtelt bizottsági tagokkal s a tárgysorozatnál mindvégig nagy érdeklődés mutatkozott.

Az elnöki tisztet a főispán, bajsai dr. Vojnits István töltötte be. Az ülés megnyitáskor üdvözölte a tagokat, főlegemelte, hogy ő ezáltal elnököl első sorban Zombor szab. kir. város rendes közügyülésén; megköszönte a bizottsági tagoknak a város ügyei iránti érdeklődését és kérte egyszersmind, hogy azt a jövőben is tanúsítsák.

A napirend előtt megemlítette azon gyászesetet, mely az anyyira szeretett királyi hercegi családot érte. Indítványozta, hogy József főherceg családjának a László főherceg halála alkalmából részvétírat intézessék. Ezt az indítványt a közügyülés egyhangulag elfogadta.

Következett a polgármesteri jelentés:

Méltóságos főispán ur!

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Mindenekelőtt fel kell említenem, hogy ő császári és apostoli királyi Felsege Zombor szab. kir. város üdvözölő küldöttségét egy Zentán múlt hó 21-én, mint Zágórában folyó hó 14-én kegyesen fogadni méltóztatott.

A tisztviselőik tevékenységéről szóló számadatokat ezáltal meköszönetem tartom, miután a főispán ur ömeltősége elnökölete alatt folyó hó 4-én a város összes ügykezelésére kiterjesztett számonkérészek jegyzőkönyve a tekintetes törvényhatósági bizottság előtt fekszik.

A városi pénztárak legutóbbi folyó évi szeptember hó 14-én Falcione Gusztáv és Lang Flórián bizottsági tag urak közreműködésével szabályszerűen megvizsgáltattak és a kezelés rendben találtak.

Városunkban az egészségi állapot az elmúlt hónapokban általában kedvező volt. Uralkodó körülmény augusztus hónap a béllhurut volt, de ez is csak inkább a gyermekeknek, mely a gyümölcsésvadnak tulajdonítható.

Orvostörvényszéki boncolás két esetben, rendőri pedig egy esetben fordult elő.

Az uralkodott nagy bőség folytán kiváló gond fordítottat a tápszerék, különösen a busneműek és a köztisztaság ellenőrzésére; egészségre ártalmas élelmi cikkek nem találtak.

Városunk közügazdasági érdekeire oly kiválólag fontos baja-zombor-ujvideki vasut szeptember hó 10-én, illetve 14-én megnyitották és a forgalomnak átadották; a vasutépítéssel kapcsolatos kérdések legnagyobb részt rendezve és kielégítve vannak és a még függők minden valószínűség szerint a közel jövőben végleg elüztetvni, befefeztetvni fognak.

A polgármesteri jelentés felolvasása után több föl-szólalás történt.

Dr. Molnár Gyula azt panaszolja, ami nincsen a jelentésben; szerinte abban magasabb koncepcióknak kellene lennie és nem pusztá adatoknak. Nem találja felsorolva benne a közügazgatás hibáit és azok orvos-lására szánt eszközöket. Pl. hogy a városháza a mostani hivatalokra szük, az adópénztár helyiségében nagy a tolongás; az adófizetők egy szük kis szobácskában kény-telenek fél napokon át szorongni, a míg a sor rájuk kerül. A járásbírószék kihelyezését sürgeti, esetleg a vármegyeházába való áthelyezését kívánja keresztülvinni. Ezek mellett miért nincs a jelentésben az anyakönyv-vezetői munkáról említés? Heves vármegye a hires 25. §. megváltoztatása ügyében ártit, s a törvényhatóság elhatározta, hogy mint a megkereső törvényhatóság, szintén fölír a képviselőházhoz; ő azonban úgy tudja, hogy a fölirat még mindig nincsen a képviselőház asztalán.

Paul Kálmán kérdi, hogy a parkban tervezett kioszk építése miért késik?

Széchenyi József dr. Molnár szavaira megjegyzi, hogy a jelentés szerint a közügazgatás minden ágazata számonkérészekileg megvizsgáltatott és rendben találtak. Ebben a legfontosabb, ami a város érdekeit érinti, benne van. Ennél „magasabb koncepciókat“ kívánni fölösleges. A járásbírószék kihelyezésének ügyét ő, mint törvényszéki elnök ismeri, és ezt kívánatosnak tartja maga is úgy a járásbírószéknek, mint a városi hivatalok-nak zavartalan munkálkodása érdekében. A mostani állapot szerinte is tarthatatlan. Emlékszik ő két kö-zügylési határozatra is, mert a járásbírószéknek másutt való elhelyezése régi gondot képez. A város régebben évi 600 frtot ajánlott föl a kincstárnak a bíróság helyi-ségének béréhez való hozzájáruláskép, majd később pedig a posta-utcai volt postaeépületet akarta megvenni 10,000 frton a kincstártól s ott akarta a járásbírószékot elhelyezni. Közbejött azonban a pénzügyigazgatóság szervezése s ezt az épületet szintén ennek a hivatalnak engedte át a kincstár. Itt akadt meg a dolog.

Ő különben, mint a törvényszék elnöke, újból fel-terjesztést tett az igazságügyminiszterhez: kijelölt egy másik kincstári épületet a járásbírószék helyiségéül és az átalakítások tervét és költségvetését is felküldötte, de odaírónn még nem határoztak.

Egyébként pedig olyan nagy szorongás még sin-csen. Hogy az adópénztárnál csakugyan szorongnak egy kicsit, az is annak a jele, hogy a polgárság jó adófizeto.

Dr. Draucics Pál azt hozza föl, hogy a járlatok-ért jövő polgárok a rendőrkapitányságnál napokon át kénytelenek várakozni, ott is nagy a tolongás.

Dr. Donoslovits Vilmos a halottkémlést panaszolja s az e téren elkövetett mulasztásokra hívja föl az arra hivatottak figyelmét. Főlemlít három konkrét esetet, mint ahol helytelen eljárás volt tapasztalható.

Schlagetter Gyula polgármester a felszólalásokra megjegyzi, hogy ő a jelentésben csak arról beszélhet, ami megtörtént; meg nem történtekről jelentést adni nem lehet, mert a jelentés nem programbeszéd.

Az adóhivatal helyiségei megfelelőek, csak a fizetési határnapok körül van torlódás, amikor még nagyobb terem se volna elég.

A járásbírószék kihelyezése, azt hiszi, a város min-den megterhelhetése nélkül is keresztül vihető.

Az anyakönyvvezetés ügyére később adja meg a választ.

A 25. §. ügyében a fölirat még április hó 28. án adatott postára, tehát kétségtelen, hogy az már másnap rendeltetési helyére érkezett.

Helyteleníti a polgármester dr. Molnárnak azon eljárását, amely szerint pusztá mende-mondát mindjárt valónak fogadja és nem iparkodik meggyőződni az igazság fölöl. Ez az eljárás a közhivatalnokokra nem valami kedvező.

A kioszk-ügy késett, mert a kiküldött bizottság nem is egy, hanem több tervet készítetett s be kellett várni az indóház építését is, mert az ott tervezett ven-déglőre is figyelemmel kellett lenni. A tervek most el-bíralás alatt vannak.

A járlatok kiadásánál késedelem nem fordul elő, csupán a vásárok és betivásárok alkalmával van torlódás itt is. Egyébként az ügyet vizsgálat tárgyává teszi és a jogos intézkedéseket szem előtt fogja tartani.

A halottkémlés ügyében sem hozza, sem a tanács-hoz konkrét panasz nem érkezett. Nem hagyható figyelem nélkül, hogy a halottkémlés díjtalanul teljesíti teendőit, hogy a halálozás elég számos és így ő nagyon igénybe van véve. Amennyiben panasz érkezne, biztosítja, hogy keresni fog orvoslást.

A polgármesteri jelentést egyhangulag tudomásul vette a közügyülés.

Következtek a tárgysorozatba fölvetett egyéb ügyek.

Felolvasták a belügyminiszter leiratát, mely szerint anyakönyvi felügyelővé Kostyál Ferenc nevezetett ki; a törvényhatósági joggal fölruházott városok a felügyelő területköréből kivették s miniszteri biztosnak rendel-tettek alája; zombori vezetővé Gyurisits György fő- és helyettesé dr. Matzitz Pál aljegyző nevezetett ki. Mindezeket a közügyülés tudomásul vette. Ugy szintén tudomásul vette azt is, hogy az export-gőzmalom vízve-zetékére megszavazott és 2000 frtig terjedhető hozzájárulás ügyében hozott határozat is jóváhagyást nyert.

hét esztendő hadnagy, az officirakorpnak a portop és bobóca. Szörnyen rátartí és szörnyen ostoba. Az asszonykák megismogatták a gyereket és nevettek, ha maszatosan édes szavakkal a szerelenre fordult beszéde. A kisasszonykák édes titkokat biztak rá, a mit a hecc kameradéknak kellett megvinnie, mint a hogy ő teljes paradéval a pájtásait nevezte. Vagyis a kis báró a gim-nazista polgári kuzennek volt a munderos kiadása.

Szmrecsák nem vette észre a tompult sötétségben. Az agyhártyájára rajzolódott képeket küszán beszötte sűrű hálóval a gondolat pókja.

Holnap ilyenkor Balla Margit a felesége lesz. Fázott a szíve, ha rá gondolt. Unalmasan szép, mint a leg-több fiatal lány. Az arca üres, bágytatag, az üreshéjba takart szilvakék szemek okostalan lélek tükrei. Az apja gabnaliferáns volt, most nábob, földesur. Durva, lélek-nélküli gépember, a ki a leányát is csak allati ösztön-ből szereti. Ha pedig holnapra Balla Margit a felesége nem lesz, egy napnak utánna föbelövi magát a pőca hitelezői miatt.

A kis hadnagy egy darabig gyözte az unalmat, de aztán nagyot csörrentett a kardjával.

Szmrecsák elnyúló tekintettel nézett rá.

— Te fiu, volt-e már szeretőd?

A gyerek elpirult.

— Minek e kérdés, főhadnagy ur?

Vészhangok futották be a homlokát, a balán-tékát.

— Mert nekem van, fiu, bevallom a nász előtti estén.

— Szép, kamerád?

— Mint a gránát virág, de mit értesz hozzá te kölyök.

A kis bárónak hirtelenében észébe jutott, hogy ez a titulus tulságosan kameradszerű, de lenyelte.

— Tartsd meg, főhadnagy ur, a feleséged mellett.

Elballgattak megint. Csönd, borulat volt a szobá-ban mindenütt. A bambusz-butorokat egészen feketébe csavarta az árnyék s szélesen kirojtozta a padlózatot is.

Az utcán halványkékesen világított a hó s a lámpák fénye belevezett a sűrű, nyulós ködbe.

Szmrecsák arra gondolt, hogy nálánál cudarabb ember még nem viselt aranybojtot.

A kis hadnagy titokban meggyőltte ezt a szeren-cses embert, a kinek a gazdák felesége mellé, még szép szerető is jutott. Künn lassu züggással eleven lett az esti élet. Iromba, nehéz munkás csizmak ropogtatták a sztrík-fehérr havat.

A garizon parancsnok akkorára már Szmrecsák menyasszonyára emelte a pezsgős habos poharát. A cigányok tuszt huztak, a jökevő lassan tántorogni kezdett.

III.

Mikor az éjszakába szürke csikok pattantak, Szmre-csáktól az utolsó vendége is elbucszott. A hajnal éles lellete megbontotta fejében a bortól gomolygó sűrűsödött gondolatokat. A szemei a fakó gyűrű mögé mélyen visszahúzódtak; száraz, gyűrődött volt az arca. A ko-ponyáján belül gyulladást érzett s szétszaladt minden porcikájában; tüzet fogott minden csipetnyi porusa tes-tében.

Szmrecsákba megfogódzott a férfi büszkesége, ke-zet fogott a katona becsülettel.

Nem fogja addig a Balla Margit kezére huzni a gyűrűt, a míg maga hírül nem adja ezt Eszternek, a szeretőjének, a fia édes anyjának.

IV.

Belépett az apró kuriára. Az udvaron két szem béres villázta az almot. Többen nem voltak az egész gazdaságban. A nyolcvan holdas nagyságos úr a nagy-szobában pipázott. A fejét beletemette két csontos te-nyerébe. Szomorúságos volt minden, bánatos volt min-den, sötét mint a nagyságos ur ábrázata. Mintha min-dennek szája nyilának, mintha minden úgy fogadná: rosszkor jössz ember, mért jöttél ember? Bizony baj van, nagy keserűség vagyon. Im hol Eszter, a szépséges kis-

asszony hervad, fonnyad, talán mire az az édes arcu baba abban a faragott bölesőben mamának mondhatná, már nem lesz. Bizony úgy lehet.

Eszter köves arccal bámúlt az ifrességbe. Talán semmire sem gondolt. Nagy, nagy fájdalomnál elakad az ész, nem billen és vastag héjjal vonja be a sötétség.

Szmrecsák beszélni akart, de beleakadt a szó.

A nyolcvanholdas nagyságos ur ahogy meglátta, neki ugrott, ököre csavarta a kezét. Szemétől szembe álltak. Az öreg torkán csak hangrongyok férték ki. Nagysókára meggyurta a szavakat, zihálva, kinosan.

— Főhadnagy, te gazember vagy.

Szmrecsáknak a nagy belső zúgásban is megma-radt annyi öntudata, hogy ilyenre a kardéllal kellene felelni.

Mikor oda kapott, bele nézett az öreg csontfehér arcába, lassan megfordult, elment szó nélkül.

V.

Szépségesen akarta megírni a levelet, bele is ka-pott, de sokszor. Az idő gyorsan forgott, már közel volt az esketés órája. Utóljára is csak annyit írt a menyasz-sonyának:

„A fiam az édes anyját követeli, az édes anyja meg a nevemet. Én neki adom. Isten veled!“

A gabnaliferárusból lett földesur duplacsöves pus-kával kereste aznap a völgegynt. Szmrecsák meg a kis bárót hajszolta napestig. A cukrázdában ráakadt, a mint a kassza fehér lapján áthajolva, a puderózott hajú kis-asszonyt cirogatta. Rátámadt nagy gyorsasággal:

— Te fiu, az este nem az én pénzemen mulatta-tok. Azt hittem, mára ezerszer anynyi lesz. Ha ki-segítenél...

A kis báró, akinek a nagy meglepetéstől lecsu-zott a csipetítője, rábámúlt a botránybőrsre. Meg hóp-pögött a hangja, mikor hideg lassúsággal odamondta: Sajnálom, hogy nem lehetek a főhadnagy ur szol-gálatára.

A kö-ztján alakí-Pál, Ambro-dor, dr. Fa-vits Péter, György és...

A m-szólo szab-A baz-Ezek közül-csatolta s-Névszerint-tári tiszt-házipénztá...

A vá-volt keres-e-válaszatott-megválasztv...

Az ada-öztöndíjas-azon átirata-mezése miat...

A Fal-közül Maál-zattal az ala-taluló 21 sz-annak a kö-intenciói sz-iskolákkal...

hogy polgá-mert az ala-intézeteket-akkor tör-tása. — D...

A vár-gyenge fok-tolatott ug-élték, hogy-tek a meg-város ez e-város degia-urak az a...

vallottak le-a város hat-Elhára-védelmi mun...

Felöv-miniszteri h-mában isme-Egyé-relem is eü...

Az üle-

Szem-pán szerdán-pán ma ér...

Kine-ter Volkasim-elemi iskolá...

Kine-Miklós Virg-iroda kezel-ügyigazgató...

Gazd-kir. miniszte-rivoj ó-szta-p tisztell bi...

Üres-sedésben va-által fentart-nyelvek tan-lesz hirdetv...

Eljeg-vényszék eg-kisasszony...

Szme-pár száz fo-brigádót.

Mikor-pészett a sz-Ugy dukát, Egy ó-Szme-— Sa-

meg kis fia-A had-ur csillagjal-tele tüdővel-közlegény n-fájt úgy ne-mikor a pu-Szmrecsák...

A szeg-cella ajtaját...

Kalasz-ki már akk-néja, Balla-volt-e, vag-hetséges tud...

— Isz-

A tisz-tozó kopot-hás felesége...

— De-Hama-után.

Egy s-éppen akko-jának, a Sz...

A központi választmány névszerinti titkos szavazás után alakított meg. Beválasztottak: dr. Gertinger Pál, Ambrozovits Gyula, Thurszky Jenő, Pocsay Sándor, dr. Falczione Nándor, id. Husvéth István, Vukics Péter, dr. Matzitz Pál, Falczione Gusztáv, Gyurisits György és Tarczay Mór.

A mezőgazdasági szakbizottság megalkotásáról szóló szabályrendelet tervezete pótolta.

A házipénztári ellenőri állásra pályáztak heten. Ezek közül hatot kizárták, a hetedik okmányait nem csatolta s így kérelme figyelembe vehető nem volt. Névszerinti titkos szavazás után Konyovits Péter pénztári tiszt 41 és Kanyó Jeno kir. adóosztály és helyettes házipénztári ellenőr 26 szavazatot nyertek.

A városi felső kereskedelmi iskolánál úresedésben volt kereskedelmi szaktanári állásra Novákovits Izidor választott meg, aki a modern nyelvek tanzékára volt megválasztva.

Az adai földmives iskolánál úresedésben volt két ösztöndíjas hely is betöltendő az intézet igazgatójának azon átirata, mely szerint egyik zombori jelölt kérelmére miután más (idegent) jelölt ki, felfüggesztették.

A Falczione Gyula-féle ösztöndíjat 8 folyamodó közül Maály József festőnövevény nyerte el 40 szavazattal az alapító rokonának Jakobb Győző polgári iskolai tanuló 21 szavazata ellenében. — Fölmerült ezen ügynél annak a kérdésre, vajjon a polgári iskola az alapító intenciói szerinti is egy rangba helyezendő-e a középiskolakkal. — Fejér Gyula bizottsági tag azt vitatja, hogy polgári iskolai tanuló az ösztöndíjat nem élvezheti, mert az alapító levél felsorolja az összes középiskolai intézeteket, csupán a polgári iskolát mellőzi, holott már akkor törvénybe volt foglalva a polgári iskolák fölléltása. — Dr. Molnár Gyula a polgári iskola mellett szólal föl.

A város a katonai lakbérosztályzatban azelőtt is gyenge fokozatban állott s legutóbb még inkább hátrahagyott, hogy a katonatisztek már azzal a jogokkal éltek, hogy a várostól rangjuknak megfelelő lakást kértek a megállapított járandóság fejében. Természetesen a város ez esetben igen sokat kénytelen ráfizetni. A város degradálása azonban onnan eredt, hogy a háziurak az adó alapját a valónál sokkalta kevesebbet vallottak be s ezt figyelembe véve a lakbérosztályzatban, a város hátrább került.

Elhatározta tehát a közgyűlés, hogy fölír a honvédelmi miniszterhez az állapot korrigálása iránt.

Felolvastatták a zombori Kossuth-ügyben hozott miniszteri határozat is, amelyet lapunk egyik múlt számában ismertettünk.

Egynéhány fizetési előleg és szabadság iránti kérelem is elintéztet nyert.

Az ülés délutáni 1 órákor végződött.

Ujdonságok.

Személyi hír. Karácson Gyula vármegyei alispán szerdán a déli vonattal Budapestre utazott. Az alispán ma érkezik vissza székhelyére, Zomborba.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Volkasinovits Vazul okleveles tanítót a goszpodineci elemi iskolához ideiglenes minőségű tanítónak nevezte ki.

Kinevezés. A zombori m. kir. pénzügyigazgató Miklós Virgíl nagybecskerek-i adóhivatali gyakornokot iroda kezelési gyakornokká nevezte ki a zombori pénzügyigazgatóságnál.

Gazdasági tudósító. A földmivélségi m. kir. miniszter Grüber Ferenc szántai és Szankovits Borivoj ó-sztapári lakosokat állandó gazdasági tudósító tiszttel bíztta meg.

Üres állások a városnál. A városnál úresedésben van most egy pénztári tiszt állás s a város által fenntartott felső kereskedelmi iskolánál a modern nyelvek tanításának állása. Ezekre legközelebb pályázat lesz hirdetve.

Eljegyzés. Szedressy Ödön, a zombori kir. törvényszék egyik jeles bírja eljegyezte Borotvász Erzsike kisasszonyt Makoról.

VI.

Szmracsáknak a két arany csillagjába került az a pár száz forint. Bele nem számítva a másfél esztendő brigádót.

Mikor elcsukták, a kis báró megsajnálta, becsémpézett a szobájába egy revolvert. Szmracsák jó fia volt. Ugy dukál, hogy segítünk most a kamerádon.

Egy ólomdarab majd kibuzza a bajból.

Szmracsák pedig a gyerek után lödítette a fegyvert.

— Sajnálom, főhadnagy ur, de asszonyom van, meg kis fiam.

A hadbíró teljes paráddal tépette le a főhadnagy ur csillagjait. Mikor kilépett az ajtón s a kúrtűsök tele tudóval a szélnek adták a hírt, hogy Szmracsák közlegény most megy szuronyok közt a brigádba, nem fájt egy neki, nem hasogatta úgy a keserűség, mint a mikor a parancsnok felkötöztette a mátkáját meg őt; Szmracsák főhadnagyt, a kedves cimborát.

A szegényét hirdető trombitásokat elfeledte már a cella ajtajánál. Elfeledte azért a csöpp bölcsőért.

VII.

Kalászt eresztő langyos nyári estén a kis báró, a ki már akkorára főhadnagy vagy, meglökte a szomszédnéja, Balla Margit. Hogy felesége, vagy menyasszonya volt-e, vagy csak unalomból kurizált-e neki, azt nem lehetséges tudni.

— Ismerős az az ember . . .

A tiszt rá nézett a szomszédos sarokban fagyaltatózó szalon kabátos emberre, meg a perkál ruhás feleségére.

— Der vágabund? Frülher oberleindnant Szmracsák.

Hamarosan vizzel öblintette ki a száját a neve után.

Egy sugár, szalmasárga haju, elevenképi fiu meg éppen akkor egy halom gazvirágot hozott az édes apjának, a Szmracsák díjknak.

Benedek Arpád.

Az újvidéki templom felszentelése. Emeltetik már mult számunkban, hogy az újvidéki újonnan épült róm. kath. templom felszentelése folyó hó 27-én lesz megtartva. A felszentelési ünnepségek programja a következő: Október 26-án délután Császka György érsek, Bende Imre, Majorossy János, Wolafka Nándor püspökök és Fehér Ipoly főpátpat megérkezése és bevonulása, 5 órákor Flatt Viktor főispán és egyházfelügyelő, a hitközségi képviselőtestület s a papság tisztelegése; esti fél 7 órákor katonai szcenád és Városv Tivadar főgymn. igazgató ünnepi beszéde, utána faklyásmenet és kivilágítás. Vasárnap fél 9-kor a templom megáldása és magyar s német predikáció, 10 órákor nagy mise, mely elkövetkezett Léh Jakab vezetése alatt Rheinberger J. miséje adatik e'ö. Mise után a küldöttségek tisztelegése. Déli 1 órákor az Erzsébetnél díszvendég, melyre Herger Ág. és Urbán Ignác könyvkereskedésében válthatók meg a jegyek 3 frt 50 krral. Délután kirándulás Mária Tekiára. 28-án bérmlás és délben bankett a plébánián. Délután kirándulás Futtakra, gróf Chotekhez. 29-én délelőtt az iskolák látogatása tervezetik.

Gyászhir. Özv. Auer Ferencné holttestét szerdán szállították vasuton Bajáról városunkba s itt óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra a róm. kath. sírkertben. A család a következő gyászjelentést adta ki: Alulírottak fájdalomtól megtört szívvel jelentjük a feledhetlen drága édesanya, jóságos anyós, szerető nagymama, dédanya, testvér és rokon özv. Auer Ferencné szül. Türr Borbála f. hó 21-én d. u. 12 és fél órákor élté 80-ik évében hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt gyászos elbunyítást. A megboldogultnak hült teteme f. hó 23-án d. e. fél 11 órákor fog a gyászházban beszenteltetni, honnan Zomborba szállítva ugyanaz nap d. u. fél 4 órákor a szt. Rókus temetőben levő családi sírjába örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szt. mise áldozat pedig f. hó 25-én pénteken d. e. 10 órákor fog a szt. Ferencendiek templomában az Úrnak bemutatni. Baja, 1895. október hó 21-én. Áldás és béke lengjen drága hamvai felett! Auer Ferenc, Auer Krisztina férj. Gschöser Lajosné, Auer Izabella férj. Mracek Istvánné gyermekei. Türr István tábornok, özv. Freyné-Türr Rozália testvérei. Auer Ferencné szül. Rogitá Julia, özv. Auer Józsefné szül. Frey Mari menyeci. Gschöser Lajos, Mracek István vejei. Auer Gizella és férje, Odry Andor, Auer Hermin és férje Soós László, Auer Oszkár, Auer Ferenc, Auer Emil, Auer Zsigmond, Auer Mariska, Gschöser Ede, Gschöser Mariska, Gschöser Anna, Auer Aurél, Auer József, Auer Anna, Fehér József, Fehér Piroska, Fehér Izabella, Mracek Danice, Mracek Olga, unokái. Odry Margit dédunokája.

Matheovics község elnevezése. Matheovics nagyközség valamikor Matheovics A. és Matheovics B. pusztákból állott. Mikor a két pusztát 1872. évi augusztus hó 1-én alkotott szervezési szabályrendelet alapján nagyközséggé lett alakítva, a község a Matheovics nevet kapta. A mult évben a község képviselőtestületében — a hova a község elnevezése az új telekkönyvezés folytán került szövegre — akadtak, a kik a régi elnevezést óhajtották fenntartani, a képviselőtestület többsége a régi elnevezés ellen volt s ilyen értelmű határozatot hozott. Ezt a határozatot azonban megfélebbezték. A vármegyei törvényhatóság a felebbezést elvetette. E tárgyban a napokban érkezett le a vármegyénekbe a belügyminiszter leirata, melyben tudomásul veszi a vármegye azon határozatát, hogy a községnek csak a „Matheovics” a neve s egyuttal tudomására hozza a közönségnek, hogy megkereste az igazságügyi minisztert az iránt, miszerint az új betétszerkesztés folyamán a matheovicsi telekjegyzőkönyvekben illetve betétekben csak a „Matheovics” név használtassék. (A telekkönyvben eddig Matheovics A. és Matheovics B. szerepelt.)

Tüzeset Adán. Adáról írják: A mult heten a nagy-utcan Wolf Nettí szatócsnak háza belülről kigyuladt s teljesen le is égett. De nemcsak ő nála, hanem szomszédjának, Egyedi Pál szabó mesternek, az udvarban levő s mintegy 200 frt értékű muhar és hereszénája, tüzfája is leégett, az istállót a tüzlőköttyűességének igénybevétele mellett a többi épülettel egyetemben sikerült megtartani s megóvni a tüztől. A tűz oly hirtelen s gyorsan keletkezett, hogy a rögtön odasiető tüzlőköttyű csak nagynehzen birták a tüzet lokalizálni.

Esküvő. Winkle István újvidéki sörfőzdetulajdonos tegnap esküdtött Újvidéken örök hűséget Molnár Ilonka kisasszonynak, Molnár Miklós újvidéki földbírtokos leányának, dr. Molnár Károly vármegyei főügyész hűgának.

Fölvétel az adai földmives iskolába. Az adai m. kir. földmives iskolában még be nem töltött néhány ingyenes helyre alkalmas olyan egyént keresek, aki előzőleg is földmives, u. n. paraszt munkás volt. Az illető 16. évtől kezdve 40 éves korig jelentkezhetik Szobonya Bertalan igazgatónál.

A recepció. A belügyminiszter leiratban értesítette a törvényhatóságokat, hogy a zsidó vallás recepciójáról szóló törvény folyó évi november hó 2-án lép hatályba.

A zombori regále-bérletre vonatkozólag 107000 forint erejéig Heisler Lajos által tett ajánlatot a pénzügyminiszterium nem fogadta el; új árverést rendelt el, amelynek határnapja később fog kitézteni.

Harcászati céllövészet. Az őszi gyakorlatokra bevonult honvédtartalékosok részére október hó 31-én. a honvéd újonc póttartalékosok részére pedig november hó 26-án harcászati céllövészet lesz Zombor városának Gákova felé eső határmezében.

Buzatolvajok. Bács-Földváron a mult heten Vojnovits Gyóka padlásáról buzát akartak lopni. A gazda nesztét vette a tilos munkának s kisetett. A padlás feljárattól elkapta a létrát és zajt csapott. A megrémült tolvajok kétségbeesett helyzetükben leugrottak a padlásról s bár a gazda a keze ügyébe esett bottal ütött néhányat rájuk, azok futásnak eredtek és sikerült ismeretlenségük mind egy ideig megőrizni.

Száztizenegy éves asszony. Topolyán a napokban temették el a város legidősebb asszonyát, özv. Kovács Máriát, ki 111 évet élt. Az öreg anyóka a legutóbbi napokig egészséges volt mint a makk, csak a mostani esős napokban fázott meg s három napi betegség után meghalt. Legidősebb leánya 80 éves és szintén kitűnő egészségnek örvend. Férje még a 70-es években halt meg.

Gyászhir. Sándor Anna, Sándor Béla vol főispán nővére szerdán d. e. meghalt Vácot, ahol nagybátyjánál tartózkodott. Sándor Béla tegnap a reggeli vonattal nejevel elutazott a temetésre. A volt főispán rövid idő alatt a második gyászestét érte. A közönség mély részvétellel értesült a gyászestéről.

A tanítók háza. A kalocsán építendő tanítók háza javára eddig összesen 25.959 frt 41 kr. folyt be. Az idén is a karácsonyi ünnepek alatt pénztársorsjátékokat fognak rendezni a tanítók háza javára.

Rendőrkapitányok országos értekezlete. Nékám Ede, Gyöngyös város főkapitánya az ország főkapitányait értekezletre hívja össze Budapestre, a hol megvitattva a rendőri intézmény bajait, megállapítsák azokat a szereket, a melyek azok gyógyítására alkalmasak. A napot még nem tűzték ki, de a kongresszus előmunkálai már erősen folynak.

Sajtóügyi végtárgyalás. A szegedi esküdtészek kedden, folyó hó 22-én tartotta meg a végtárgyalást azon sajtóberben, amelyet Bobula János országgyűlési képviselő indított Vermes Lajos ellen. Vermes Lajos, akinek a neve a sportvilágban eléggé ismeretes, Bobula Jánossal, aki építész, üzlettárs volt a szabadka-palicsi villamos vasut kiépítésére. Ebből a vasutból ugyan semmi sem lett eddig, hanem Vermes vagyonának legnagyobb részét elvesztette, hogy ezt a vasutat tervezte s világhírdető akart létesíteni Palicsból. Beleépítette a pénzt a szabadkai fürdőhelybe. Mikor a vagyon elfogyott, a nem jól sikerült vállalat tervezői összevessztek s ennek az eredménye az, hogy az egykori üzlettársak ma ellenfelek gyanánt álltak egymással szemben a bíróság előtt. Bobula ugyanis azzal vádolta Vermost, hogy 12.000 forint értékű váltókat adott át neki, hogy azok értékét a vállalatba fektesse, Vermes azonban a pénzt saját céljaira fordította. Ezért aztán sikkasztásért följelentést tett Vermes ellen a szabadkai törvényszéknél Bobula s bár ebben az ügyben a szabadkai törvényszék fölmentő ítéletet hozott, Bobula azt írta Vermesről egyik szabadkai helyi lapban, hogy sikkasztó. A cikk megjelent után persze Vermes is válaszolt, válaszában sértő kifejezéseket használt volt társa ellen. Ez a válasz, amely a „Bácskai Ellenőr”-ben jelent meg, az alapja a vádnak. E miatt indított sajtóport Bobula Vermes ellen. Az esküdtek fölmentő határozatot hoztak, a mely után a törvényszék bíróság is fölmentette a vád alól Vermost s elmarasztalta Bobulát a perköltségekben.

Modern Robinsonok. Topolyai levelezőnk írja: Két helybeli 11 éves iskolásfiu, névszerint Deutsch Sándor és Putz Sándor, nagyon szerették a kalandos történeteket olvasni, s elhatározták, hogy ők kivándorolnak Amerikába. Utiköltség beszerzése céljából eladták iskolás könyveiket s azonkivül a bolt fiókjából elcsentek néhány forintot. A ravaszabb természetű Deutsch, kinek anyja varrónő, bejárta azon házakat, ahol anyja varri szokott s annak nevében mindenütt előleget kért s össze is szedett vagy 10 frtot. Nagy titokban vasuti jegyet váltott a két kis kalandor. Elmentek előbb Szabadkára s onnét Szegedre. Ott azután elmulatták pénzüket. Utiköltségük már nem lévén, koldulásra fogták a dolgot. Itthon természetesen nagy volt a riadalom az illető családokban, hogy a fiukat nem találták sehol. Bejelentették az esetet a hatóságnál és onnét a környékbeli városok rendőrsége táviratilag lón a két fickóra figyelmessé téve. Szegeden csavargásuk közben csakugyan elfogták és haza lónok toloncolva. Most megint csendes látogatói az iskolának, de azon reményüket, hogy kivándorolnak Amerikába, még nem adták fel.

Birtokos gazdák figyelmébe. Van szerencsem a vármegyei birtokos, bérlő és gazdatisztrakkal közölni, hogy néhány feleséges végzett paraszt emberem még elhelyezésre vár s amennyiben valaki azt óhajtaná, hogy a szolgálatra reflektálót személyes bemutatkozás végett küldjem hozzá, kérem kell az utiköltségre is bizonyos előleget küldeni, miután az a szegény ember bizonytalanra nem rendelkezik annyival, hogy a sajátjából oda s vissza mehessen. — Hasonlólag van 4 kintnő irásu, a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírő ifjmu, kik a gazd. kettős könyvvitelben teljesen jártasak; ezek nötenek s igen szerény díjazás mellett azonnal szolgálatba lépni hajlandók. — A tél folytán megkezdjük a téli tanfolyamok tartását is oly módon, hogy a jelentkezők mostantól kezdve tavaszig itt tanulnak, tavaszkor vizsgát tesznek s a bizonyítvány kiadásakor haza mennek a dolgok végzésére. Igen tüdős intézkedés lesz ezen téli tanfolyam tartása a kiszagákra, kik maguk és gyermekeik a tél folytán ismereteket gyűjtve, hasznosan értékesíthetik a téli hosszú estéket. — Ugy a fentebbi, mint ezen utóbbi tárgyban bárkinek is készséggel szolgálók bővebb értesítéssel. Szobonya Bertalan, az adai m. kir. földmives iskola igazgatója.

Művészet és irodalom.

„Röptében a nagyvilág körül” című páratlanul népszerű vállalat a 14-ik füzet megjelenésével immár befejezéséhez közeledik. Igen természetesen találjuk azt a nagy hódítást, melyet ez a fényképsorozat már az első füzet megjelenésével a közönség minden rétegében elért. Mert a „Röptében a nagyvilág körül” minden tekintetben oly tökéletes mű, melynél, úgy a bemutatott dolgok felette érdekes volta, mint a kivitel — mely a fényképezési művészet valóságos remeke — még a legnagyobb kritikus elismerését is kell hogy kivívja. Innen van az, hogy a nagy világ legérdekesebb pontjainak hű másolatban való reprodukciója mind több és több — sok ezer — embert hódított meg már csupán a mi hazánk lakói közül is, és a föld kerekéségén eddigelé nem kevesebb, mint tizenhat millió példányban forog közközben. A most megjelent tizenegyedik füzet tartalma még mintegy föltilmulni látszik a többit. Valóban nem tudjuk, melyik pompás képen pihentessük meg szemünket: azon-e, mely a londoni „Szent Pál székesegyházat” mutatja, a velencei „Márkus templom” gyönyörű renaissance épületén, az „Alexandriai kikötőn”, a „Beylerbeyi császári palotán”, a „Japáni, kiotói százsarku templomon”, a „Mexikói székesegyházon” vagy melyiken a sok közül? — Ez a füzet is, mint a többi, vidékre küldve 35 krért rendelhető meg az Egyetértés kiadóhivatalában Budapestben, mely előfizetéseket is elfogad az egész műre 16 füzetre 5 frt 60 krral, 8 füzetre 2 frt 80 krral, 4 füzetre 1 frt 40 krral. Az egész műhöz díszes bekötési táblák készültek, melyek 1 frtért

kapotók ugyancsak a kiadóhivatalban. A „Sólyom-vadászok“ című jutalomképet mindazok, kik a 16 füzet megrendelék, teljesen díjtalanul kapják. Koppay tanárnak a gyönyörű festménye az eredetétől meg nem különböztethető, hűen van színnyomatban reprodukálva és minden szalonnak díszet képezheti. A képhez gyári áron megrendelhető keretek kapotók, melyeket egyik elsőrangú hazai keretgyár állít elő.

Uj magyar férfikarok. Az „Apollo“ magyar férfikarjútémányból a tizedik évfolyam első füzetét jelent meg vezérkönyvben és négy szöveggel a következő tartalommal: 183—187. karok: a) Zord lakomnák... b) Hogy ha szeretsz... c) Még azt mondják... d) Nem is volt ám... e) Érik a buzakalász... kezdetű népdalokból álló egyveleg Méder Mihálytól; 188. kar: Zöld, négy vadászkiállítás Storch A. M.-től; 189. kar: Oh hajnal, üdvözöllek... Hoffer Károlytól. Az „Apollo“ kargyjútémány a magyar férfikar-kegyelőknek minden alkalomra való műveket kíván gyűjteni. — Egész évi előfizetési ára egy vezérkönyv és négy számla 2 ft 50 kr. — Megrendelések és egyéb postai küldemények küldendőik: Az „Apollo“ kargyjútémány szerkesztő-kiadóhivatalához Budapest, VI. kerület, Lázár-utca 18. szám alatt.

Szarvas Gábor arcképét hozza sikerült felvételben az Ország-Világ legutóbbi (42.) száma, egyáltalán érdekes nekrológot is adván az elhunyt tudósról. Ennek a számnak egyéb gazdag illusztrációiból legyen elég felemlíteni a királyi doktorárvadász tüneményeiről szerzett kitűnő fényképet, az új érszövetorvosi templom képét, Garibaldi most leleplezett szobrát stb. A szöveg-részben Várady Antal, E. Kovács Gyula, Falk Zsigmond, báró Malcoms Béla, Adorján Sándor, Tóvölgyi Titusz, Darvay Kálmán, Minke Béla, Téglás Gábor sat. neveivel találkozunk. A lelepleztetett lapot ingyen ajánljuk minden olvasónknak. Előfizetése negyedévre két forint; mutatványszámokat kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal: (Budapest V., Hold-u. 7. sz.)

A „Vasárnapi Újság“ október 20-iki száma 32 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „Szarvas Gábor“ (Arcképpel). — Költmények: „Gödöllői zöld erdőben“ Lampérth Gézától; „A költő búcsuja“, „A vizesésnél“ Justh Bélától. — Regényrész: „Bácsi Jakab“ Regényes történet a XVI. századbéli hajdúvilágból. Irta Deli. (Dörre Tivadar rajzaival). — „A pusztaság“ Kaukázusi regény. Irta Gnyevics P. orosz fordította Ambrozovics Deszö. (Képekkel). — „Koldusvilág“ Eletek. — „Beothy László emlékezete“ (Képpel Kiss György szoborműve után). — „Bugac pásztoreléte“ Irta Herman Ottó. (Képekkel). — „Cirkvenica“ (Képekkel fényképek és Paur Géza rajza után). — „Doktorrá avatás királyi kintintés mellett.“ (Arcképekkel és képekkel Ellinger Ede pillanatnyi fényképei után). — „Zágrábból.“ (Képekkel). — Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány stb. rendes rovatok. — A „Vasárnapi Újság“ előfizetési ára negyedévre 2 ft, a „Politikai Újdonságok“ kal együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre csak 1 ft 20 kr.

Milleniumi ajándék. Ingyen és bérmentve küldjük meg folyó évi december végén megjelenő ily című, tizenöt ezer helyrevel felülelő munkánkat: Magyarország községek beosztása anyakönyvi hivatalokhoz, mindazoknak, kik negyedszázados irodalmi működésük alkalmából kiadott következő munkát bíriák: „Magyarország Helységnevtárában legújabb javított és bővített kiadása.“ Első kötet. Egyetemes rész. Magyarország összes társadalmi alakulásának legújabb képe, illetve nazánk földrajzi, kiterjedési, népességi, nemzetiségi, politikai, törvényhozói, igazságszolgáltatási, pénz-, vám- és adóügyi, közlekedési, hadügyi, felekezeti, tanügyi, közgazdasági és egyesületi viszonyainak kimutatása. Betűrendes rész. Magyarország összes lakóhelyei (községek, puszták, telepek stb.) hivatalos és nem hivatalos elnevezéseinek betűrendes jegyzéke, a helynév jellegének, az utolsó postá-, vasút-, távíró- és hajóállomások kintintésével. Második kötet. Magyarország Helységnevtára, tekintettel a közigazgatási, népességi és felekezeti viszonyokra, megyék és járásoknak, minden egyes politikai községnek, jelezve a hivatalos elnevezés mellett annak német, tót, oláh, ruthen, szerb, latin stb. neveit, a hozzátartozó pusztákat, telepeket, népesség lélekszámát felekezeti szerint, kintintve az illetékes egyházi hivatal, illetve hatóságot — ára a 160 ivre terjedő két kötetnek diszkrétben 12 ft. Budapest, II. ker., Donáti utca 3. sz. Dvořák János, szerkesztő, kiadó.

Mozart prágai utazása. Irta Mörke Ede. (Olecsó könyvtár 350. sz.) Ára 20 kr. A német elbeszélő költészt egyik gyöngye, mely már megjelenésekor (1856) osztatlan tetszésben részesült. Az előadás finomsága, az értelem mélyéből fakadó humor, de különösen Mozart megragadó, költői vonásokban gazdag jellemzése teszik e bájos elbeszélést a költészet egyik el nem évülő remekévé.

Séta a kiállítás területén.

Irta: Latinovits Stanci.

Olyan építkezési látás, mi ma elfogja Budapest székesfőváros közönségét, látni csak igen ritkán lehet. Az a megfeszített munka és szorgalom, a mi jelenleg Budapestben látható, gyümölcseit bizonyára megfogja hozni, s azoknak, akik évek óta nem látták ifjú fővárosunkat, kellemes meglepetést szolgál az az óriási változás, a mi két év óta magában a városban történt.

Budapest fő büszkesége az Andrassy út már tökéletesen alá van aknáva s a löversenyekről visszaterő robothoz fogatok alatt ugyancsak dühörög az utat majd egész szélességében elfogó földalatti villamos vasút alagútja. A kiásott földet kotró gépek csikorgása, a cementet nedvesítő tartályok örökös dohogása és a folyam fönyvet szállító kocsi döcögése oly siketítő hangzavart idéznek elő, hogy az ember szinte félve tesz egy esti sétát a gyönyörű boulevardon.

De a haladás legjobban észlelhető a kerepesi uton, hol az azeleti földszintes vagy rozoga házak és disztelen kerítések helyén ma gyönyörűbbnél gyönyörűbb bérpaloták emelkednek. A kerepesi uttal egyenlő szélessé lett hatvani, jelenleg Kossuth utca is kezd már kibontakozni az építkezési állványok labirinthjából s a kész paloták kedves, szolid homlokzata napfényessé teszi az eddig sötét, barátságatlan sikatórt.

Kint a nagy körúton is alig van már füres telek, többnyire fel vannak már építve a szebbnél szebb paloták, s több külföldi, mivel beszédbe ereszkedtem, alig tud betelni a különféle stýben épült házak mégis bámulatos szép harmonijával. A körút kövezése is lázas sietséggel halad előre s az örökös szakadatlán kopcsolás, a kemény kődarabok harmonikus csengése, a villamos vasutak össze vissza harangozása a szabadba hajt, hogy az őszi szélről rezgettett száraz levelek csendes zizegése lecsillapítsa felzúgult kedélyemet.

Sajnos — az ember csak cseberből vederbe jut, valósul az a régi közmondás, hogy: „incidit in Scillam, qui vult evitare Charybdim.“ Ott, a hol eddig az ember csendes zárkózottsággal szinte ijesztő némaságban kóborolhatott a ködös őszi délutánokon — értem alatta a ligetet — ma mintha áestelegen járnál. Ha megállók valami elhagyott, eddig még érintetlen helyen, — a szél-örge minden irányból kalapálás és zuhogás lármája jó hozzám. Ezer ács kalapál a deszkafalakon, ezer meg ezer munkás veri több métermázsás vas szulyokkal a földre a cölöpöket, melyeken szinte ijesztő gyorsasággal nőnek fel a szebbnél szebb kártyavárak. Kártyavárak? no igen, mert hisz másnak nem is nevezhetők ezek a deszkából, nádból meg kátrányos vászonlemezekből készült kolosszális épületek.

Érdekes végignézni ezeket az építkezéseket. Lerveknek kecskelábakon lógó, csigán forgó több métermázsás vas szulyokkal az épület nagyságához megkivánt mennyiségű cölöpöket. Ezeket körültrájkják körülbelül egy méter magasságban deszkával, — a közőket megtöltik földdel és kész a fundamentum. Azután furfangosan összerót gerendákkal megcsinálják az épület favázat és az oldalakat, ahol voltaképpen a falaknak kellene lenni, sűrűn egymás mellé rakott deszkákkal leszegezik és készen van a téglafal. Most azután a deszkákra sodronnyal ráerősített egyszeres nádhálózattal bevonják kivülről az egész épületet, cementtel bevakolják, megadják neki a rendeltetéséhez szükséges mázolás és kivülről készen van az épület. Ha valami ódon külsőt akarnak neki adni, rovatkóják, mintha terméskövekkel volna építve, egyik kö világos, másik sötét, megfestik rá az eső vagy a zivatarok nyomait és aki nem látta az építkezési módot, csodálkozik azon, hogy miként lehet ily természetellen utánozni, illetve utána építeni egy modellnek mását. És egy ilyen kártyavár mégis ezekre és ezekre kerül. Roppant nehéz és hosszantartó munka erre a gyenge falazatra rátenni, illetve kivésni a cirádákat és díszítvényeket. Megfigyeltem például a pénz és hitelügyi csarnok építkezését. A középhomlokzatnak különben igen egyszerű díszítésén, mely nem igen lehet nagyobb 25—30 négyzetméternél, már több mint két hete dolgozik három munkás és alig lehet észrevenni rajta valami haladást.

De nem akarom leírásomat hosszúra nyújtani és így áttérek az épületben lévő és már részben kész épületek felsorolására.

A kiállítás főbejárata az Andrassy-út végén lesz. Tervrajza után ítéve, sokkal impozánsabb és stýszerűbb lesz az 1885. évi országos kiállítás főbejártánál. Belépésnél mindjárt szembeötlő az újonnan készült igen csinos vasszerkezetű hid, mely közvetlenül vezet a kiállítás területére a most már folyóvá átalakított tavon keresztül. A földalatti villamos vasút végállomása is itt lesz a bejárattól balra. A bűzös, szennyes vízű tó le van csapolva, medréből az iszap eltávolítva és feneke folyami főnyelnyel beintve. Tavaszra belevezetik a Rakos patakot s így folytonosan friss vize lesz.

Ha a hidon keresztül megyünk, bal felől épül a főváros kiállítási csarnoka, téglából, vaszával, talán huzamosabb időre tervezve, mint a kiállítás tartama. Kettős szárnyú kupolás épület lesz, de még nem lehet megítélni, hogy milyen, mert csak pár nap előtt kezdettek bele. Jobb oldalon a hitelügyi csarnok kettős stýben épült pavillonja. Egyik szárnya 1591. évi felírást mutatja és román-góth keverék, a másik fele már inkább renaissance stýle vall.

Ez mögött van a Széchenyi-sziget egész területét elfoglaló történelmi épületesoprot, mely a kiállítás leg-érdekesebb pontjának ígérkezik. Gyönyörű vegyüléke az utolsó ezredév építészeti stýljeinek. Főbejárata egy faból készült vörösbarnára festett várhid, örtornyokkal. Jobbról a Vajda-Hunyadi vár egy részlete, melynek alapfalait a tó vize folyja körül. Ódon színű falai terméskövek módjára vakolva, tetőzete ócska eserepekkel fedve és a lőrések, kémények azon füstösen festve, mint valójában van. Itt-ott egy rakoncátlan ágyugolyó által ütött seb másolatánál a fal megtörve, hámlóitan. A többi épületek azután kor szerint csoportosítva, szintén másolatai az országban szétszórtan fekvő építészeti emlékeknek. Az egész épületömegegyen nyugvó komor, borogó szint itt-ott megbontja egy-egy góth tornyocska százzsinű hegyes födele és kiválik a többi közül egy igen-igen ócska vártemplom vörös, vedlett faszindelyvel fedett toronyfödele. A hídól baloldala egy sánccal körülvett erődítmény utánzata faragatlan durvakövekből összerakott alapfalazattal, vízvezető csatornával, ó színét még jobban emeli egy-egy befalazott, mintegy a falból kinövő elő fa. A déli és keleti rész már az újabb építészeti modort mutatja és közepén trónol a legeslegújabb stýli cifra tornyokkal, fantasztikus cirádákkal ékesített nagyerem.

A főváros csarnoka mellett fekszik az ország különböző vidékeinek népies modorban épült parasztházai-ból álló kis falu. Egészben eddig nyolc vagy tíz ház van készen. Érdekes a Sáros megyei zsuppal lépcsőzeten fedett tó ház, a Szabolcs megyei ecedi lép vidékéről való parasztház, mely majd egy félméternyi vastag tetővel bír; alól zsupp, felette csadé, és a tetején nyírfavesszővel van fedve. Készen vannak még a Vas megyei vend, a Borsod megyei matyóház, a Csongrád megyei magyar majorság és felirattal el nem látott más parasztházak. Ezek mellett egy erdélyrézsi falusi templom hegyes tornyocskájával, kerítés gyanánt körülötte a falba épített vásáros bődék. Mindezeket bekoronazza a világos, szellős, magyaros faragványokkal díszített verandája debreceni csarda.

A kiállítás központja ismét az iparcsarnok lesz, ez a terpedt, disztelen épület szörnyeteg. Más változás eddig nincs rajta, mint az, hogy a főbejárt elé egy sima obeliszket emeltek és az előtte lévő járdát feltöltötték.

Innen kiindulva északra találjuk a Hubert-féle kis elegáns perzsgópavillont és az ünnepélyek csarnokát, mely a szünetek alatt vendéglővé változik át. Terjedelmes épület ez is, farazzal és egysoroson téglából építve,

kivülről fafestmény utánzatokkal. Mellette van a csinosan megépített kis kertészeti pavillon, mely világos fény-falaival és festett virágcsokraival maga is egy kis virágkosárhoz hasonlít. Itt van a mezőgazdasági termények nemes egyszerűséggel megépített óriási csarnoka is és mellette mintegy miniature bagolyvár az ódon tornyos meteorológiai pavillon. S hogy azután az embert a tudományos komolyság meg ne szállja, ellenszertül ott van pár lépésre a kerekre kiteremtett borászati pavillon. A tetején szédítő magasságban trónol egy szárnyas repülő hordóórásián, kezében áldomásra emelt pohárral, a borággal koszorúzott meztelen Bacchus.

Az iparcsarnok mögött terpeszkedik el a Ganz és társa gépgyár disztelen csarnoka és mellette balról a malomipar kiállítási helyisége, a tetején a kiállítás idejében forgó két kis szélmalommal. És miután a kaláchoz az ember a kávé is megkívánja, ott vannak vele egy rakáson a cukoriparcsarnok és a gazdák tejszövetkezetének kis diszes kalitkához hasonló papavillonja. Előtte emelkedik a tornyos, cifra erdészeti pavillon. Teteje barnára, zöldre van festve, mintha eleven galyakkal volna fedve, úgy, hogy az ember reátekintve, szinte érzi az egészséges fenyőillatot.

Erre felé van az idősleges kiállítások csarnoka is, mely az eddig emelt épületek között a legegyszerűbb és talán az egyedüli épület, amely sárgára van meszelve. Nem szabad feledni József főherceg saját pavillonját sem, mely gyönyörű tornyocskáival és egyszerű félgóth stýljével bizonyára a kiállítás egyik legcsinosabb darabja lesz.

Az iparcsarnoktól délfelé van a nyerserő, a hatalom kiállítása. Ott van a magyar államvasutak gépgyárának kolosszális csarnoka. Belül csupa vas, csupa erő és telve lesz a magyar gépipar hatalmas termékeivel, kivül meg olyan fehér, olyan világos, mint egy kéjlek. Az ember hasonlíthatná tán egy olyan középkori lovaghoz, aki felesap troubadurnak, — mig szívében barciais vágyak, világhódító eszmék rajzanak.

És mellette, a fehér óriás mellett áll a kiállítás legnagyobb épülete, a majd 10,000 m² méternyi területet fedő gépesarnok. Belseje vas és vas. Az ember szinte idegentül érzi magát, ha belép, szemmel nem képes a méreteket megítélni s az óriási bolthajtások alatt egy-egy kalapácsütés oly zajt csap, mintha mennydörögne. Szinte lehetetlennek tetszik, hogy azokat az óriási boltzatokat emberi tudás képes felállítani.

Ettől kelet felé majdnem tökéletesen készen áll már a Magyar Államvasutak közlekedési csarnoka. Oly hosszú épület ez, hogy egy telhervonatot teljes hosszúságában bátran befogadhat. Főbejárata felett impozáns kupola emelkedik és az egész épület oly súlyos, hogy deszkafalazat nem tarthatja a tetőt és így téglából kellett készíteni.

Ezek azok az épületek, mik kivülről többé kevésbé készen vannak és már lehet némileg sejni a hatást, amit kelteni fognak. Hogy belső berendezésük milyen lesz, arról az idegennek annál is inkább fogalma lehet, mert mindenütt ott látni a parancsot: „idegeneknek tilos a bemenet.“

Felemlíthetem még az iparcsarnok előtti kerek téren készülő „fontaine lumineuse“-t, mely arra leszen hivatva, hogy estenden a szökőkutak sugarait különféle szintű villanyos sugarakkal bevilágítva, a nézőközönség szemét gyönyörködtesse. Állítógaz az elektroprotechnikának csodája lesz. Majd elvlik.

Midőn ily hosszadalmas cikkel való utatásáért az olvasóközönségtől boesánatot kérek, nem tudom magamba fojtani örömetem azon haladás felett, melyet iparunk, művészetünk az utóbbi évtized alatt rohamlépésben elért és azon idegenek, kik rászánják magukat arra, hogy a barbárokhoz híresztelt magyar nemzet kiállítását megtekintsék, azon meggyőződéssel fognak tőlünk távozni, hogy Ázsia nem a Lajtánál kezdődik, hanem pár száz mértfölddel tovább.

Futnak az évtizedek s ma már a legnagyobb magyar mondását melyről úgy variálni, hogy „Magyarország nem volt, hanem már megvan.“

Felelős szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

758. szám.
1895.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbírószék 1895. évi 9069. és 10339. számú végzései következtében dr. Berkes Zsigá és Vargay Ferenc zombori ügyvédek által képviselt Matyasovszky Emil és Markovits Mijó bogyáni lakosok javára Pasztrovits Jerkó és Gábor zombori lakosok ellen 50 ft és 380 ft és járuléki erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 800 frtra becsült 8 drb fehér szórú magyar faju ökrökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírószék 10835/1895. sz. végzése folytán 50 ft tőkekövetelés, ennek 1891. évi április hó 19. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 30 ft 90 krban bíróilag már megállapított költség erejéig Zomborban a városháza udvarán leendő eszközzésére 1895. évi november hó 8-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóság az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzzel mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Utasítatik Schüssler Ferencz zárgondnok, hogy a lefoglalt ingókat a kitűzött időben és helyre szállítsa be.

Kelt Zomborban, 1895. évi október hó 22-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Pály...
Pivn...
téssel jav...
Folya...
ismeretét...
kérvényeik...
Hód...
3—2

A c...
ház sza...
Goldfa...
L. (tő)...

Eg...
zong...
eladó.

3—1
3354. szá...
kig. 1895.

Bács-S...
lovas és...
hirdettil...
Felhív...
elnyerni...
ben megk...
kérvényül...
évi nove...
érkező foly...
A lov...
tartási átal...
havonként...
ruházat és...
B. Szé...
Ivanits...
jegy...

12967. sz...
kig. 1895.

Á...
Zenta...
város tulaj...
vendéglő...
évi május...
évi decc...
a gazd. tan...
verésen ber...
Kikül...
Teljes...
bánatpénz...
ellátott zar...
17-én d. u...
gadtatnak...
Az ár...
ban bármik...
Zentá...
tűlésből.

3—1
543. szám...
1895.

Á...
Alulir...
102. §-a...
apatini tel...
dr. Kék L...
István dor...
évi május...
és eddig...
erejéig el...
bíróilag le...
és ágyuem...
eladatnak...
Mely...
rendelő...
roszó közs...
november...
időül kitű...
oly megjeg...
ságok ezen...
értelmében...
adatni fog...
Az el...
LX. t. c. 1...
lesz kifizet...
Kelt

Pályázati hírdetmény.

Pivnica községben megüresedett 100 frt évi fizetéssel javadalmazott szülésznoői állásra pályázat nyitattik. Folyamodók a szülésznoői oklevéllel s a szláv nyelv ismeretét tanúsító községi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényeiket **november hó 15-éig** nálam nyújtsák be Hódsághon, 1895. évi október hó 17-én.

Hipp Dezső,
szolgabíró.

3—2

Házeladás.

A csendes-utcában a 121. sz. alatti ház szabad kézből eladó. — Bővebbet **Goldfahn Sándor** üzletében Kossuth L. (fő)-utca.

2—1

Eladó zongora.

Egy teljesen új divatu **zongora** nálam azonnal eladó.

Sztrilich Mihály,
ügyvéd.

3—1

3354. szám.

kig. 1895.

Pályázat.

Bács-Szenttamás községénél üresedésben levő egy lovas és egy gyalogrendőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhívtnak mindazok, kik ezen állások egyikét elnyerni óhajtják, miszerint a fennálló szabályrendeletben megkivánt kelleket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket az alulírott községi eljárássághoz **1895. évi november hó 15-ig** benyújtsák, mivel később érkező pályázatok figyelembe vételül nem fognak.

A lovas rendőr évi fizetése 200 frt és 100 frt ló-tartási átalány; a gyalogrendőr évi fizetése 200 frt havonkénti részekben, ezenkívül a szabályszerű egyenruházat és felszerelvény.

B.-Szenttamáson, 1895. évi október hó 20-án.

Ivanits Izidor, **Manojlovs,**
jegyző, 3—1 bíró.

12967. sz.

kig. 1895.

Arverési hírdetmény.

Zenta város tanácsa által közhírré tettetik, hogy a város tulajdonát képező Eugen herceghez címzett nagyvendéglő a hozzá tartozó dephelyiséggel együtt 1896. évi május hó 1-től 1899. évi április hó végéig **1895. évi december hó 18-án délelőtt 9 órakor** a gazd. tanácsnok hivatalos helyiségében nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 5524 forint.

Teljes hitelt érdemlő alakban kiállított és 552 frt bántapénzzel, vagy ugyanily értékkel bíró értékpapírral ellátott zárt írásbeli ajánlatok 1895. évi december hó 17-én d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalban elfogadtatnak.

Az árverési feltételek a gazd. tanácsnoki hivatalban bármikor betekintheők.

Zentán, 1895. évi október hó 11-én tartott tanácsülésből.

Boromisza János,
polgármester.

3—1

543. szám.

1895.

Arverési hírdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíró 3440. számú végzése által dr. Kék Lajos ügygondnok végrehajtó javára Szabó István dorozslói lakos ellen 600 frt tőke, ennek 1893. évi május hó 18-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 70 frt 88 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lófoglalt és 368 frtra becsült 3 ló, kocsi, butor és ágyeműekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek az 5536/1895. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Dorozsló községében leendő eszközésére **1895. évi november hó 12-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitétetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1895. évi október hó 19. én.

Oláh János,
bírói végrehajtó.

2316. sz.

tkvi 1895.

Arverési hírdetmény.

A hódásági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ertl és Scherer hódásági gőzmalom cég végrehajtónak Valló János lalityi lakos végrehajtást szenvedő elleni 108 frt 01 kr tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbíró) területén lévő, Lality községben fekvő, a lalityi 130. sz. tkvi betétben A. 1. sorsz. alatt foglalt Sümegh Pál és neje Boczkó Julianna, ugy Valló János (nős Hruccsár Marával) nevén álló 339. hr 130. ö. i. sz. ház és udvarra az árverést 400 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1895. évi október hó 26-ik napján délutáni 3 órakor** Lality községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 40 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óradékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. § a értelmében a bántapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1895. évi július hó 25. én.

A hódásági kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Bérház eladó

Ujvidéken, előnyös feltételek mellett; évenkénti jövedelem háromezer frt. Közvetítők nincsenek kizárva. Bővebb felvilágosítást nyerhetni a kiadóhivatalnál.

3—3

Hirdetmény.

Ó-Kanizsa mezőváros gyümölcsfaikolájából eladatni fog 20,000 (huszezer) darab legjobb faj, különböző, három-négy éves szép koronájú **gyümölcsfa**, — darabonként 20—30 kr-ig.

Ó-Kanizsán, 1895. évi október hó 14-én.

Mihály Sándor, **Raffay János,**
közs. I. jegyző, 3—3 közs. bíró.

935. szám.

kig. 1895.

Pályázati hírdetmény.

Alulírott község eljárási közhírré teszi, hogy a leköszönés folytán községünkben üresedésben levő évi 240 frt fizetéssel egybekötött gyalogrendőri állás betöltésére ezennel pályázatot nyitunk.

Felhívjuk mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a községi rendőrség szervezéséről alkotott szabályrendelet 7. §-ában írt követelményekkel felszerelt kérvényeiket **folyo hó 27-ig** alulírt eljárássághoz beadják.

Rác-Militics, 1895. évi október hó 14-én.

Radoychich, **Schmidt János,**
jegyző, 3—3 bíró.

4090. szám.

kig. 1895.

Pályázati hírdetmény.

Bács-Bodrogh megyébe kebelezett B.-Petrovosszelló és B.-Földvár községek kéményseprő állása megürülvén, felhívtnak azok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy képesítésüket igazoló kérvényeiket **folyo évi november hó 1-ig** alulírottához benyújtsák.

Javadalmazás:

a) emeletes ház minden kéménye után 15 kr,
b) földszintes ház minden kéménye után 5 kr,
c) orosz kémény kiegészéséért 40 kr,
d) takaréktűzhely tisztításáért 10 kr,
e) csővel ellátott kemence tisztításáért 10 kr,
f) petrovosszellói községi épületek kéményeinek tisztításáért évenként 40 frt a község pénztárából,
g) bácsföldvári községi épületek kéményeinek tisztításáért készpénz helyett esetről-esetre lakóhelyéről oda és vissza fuvar ingyen.

A kéményseprő lakása Bács-Petrovosszelló község. O-Becse, 1895. évi október hó 17-én.

Gombos Béla,
főszolgabíró.

5238. szám.

kig. 1895.

Pályázati hírdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebelezett Uj-Szivac községénél ujonnan rendszeresített és évi 300 frttal javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázat nyitattik.

Felhívtnak az ezen állást elnyerni óhajtók, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket alulírott főszolgabíróhoz **folyo évi november hó 2-áig** nyújtsák be.

Zombor, 1895. évi október hó 20-án.

T á r c z a y,
főszolgabíró.

3—1

Hirdetmény.

Ezennel köztudomására hozzuk t. vevőinknek, hogy azon kellemetlen tapasztalásra jutottunk, miszerint községünk mint salgótarjáni szén lesz ismételőrsütők által áruba bocsátva.

Hogy ilyenmü igaztalan cselekedetek elejét vegyük, kényszerűvé érezzük magunkat a szűkebb Magyarországára érvényességgel bíró árainkat a következőkben közhírré tenni:

Elsőrendü darabos szén 62 frt,
Kockaszén . . . . . 50 frt,
Továbbító szén . . . . . 42 frt,
Durva dara . . . . . 30 frt,
Finom dara . . . . . 22 frt,
Porlós szén . . . . . 12 frt,

a vasúti kocsit (100 mm.)
a vrdniki állomástól.

Vrdniki szénbánya

Ruma mellett.

3—3

1. szám.

1895.

Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1895. évi október hó 10-én 15650. sz. alatt kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy Zombor szab. kir. városra vonatkozólag az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t. cikkek értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba vétetvén, a helyszíni eljárás a nevezett városban **1895. évi november hó 11-én** fog kezdődni.

Ennélfogva felszólítottak:

1. mindazok, akik a telekkönyvi eljárásban előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánna tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. XXIX. t. c. 15—18. §-ai és az 1889. XXXVIII. t. c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, akiknek javára tényleg már megszünt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszünt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyezve, ugyszintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Zomborban, 1895. évi október hó 15-én.

Csipő István, **Radány Péter,**
kir. betétszerkesztő tkvvezető. kir. törvszéki bíró.

2505. szám.

kig. 1895.

Arverési hírdetmény.

Szonta község eljárássága részéről ezennel közhírré tettetik, hogy a község mint örökös testületnek tulajdonát képező Szonta községi 163. ö. i. szám alatti jól berendezett koremai épület melléképületeivel együtt 1896. évi január hó 1-től 1898. évi december 31-ig terjedő időtartamra **folyo évi október hó 30-án délelőtt 9 órakor** Szonta községében tartandó nyilvános árverésen évi 400 frtnyi kikiáltási ár mellett a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adatni. Árverési feltételek a községi jegyzői irodában az érdekeltek által betekintheők.

Szonta, 1895. évi október hó 12-én.

Thurszky János, **Zlatár Ferenc,**
jegyző, 2—2 bíró.

Házeladás.

Turián (Bácsmegeye, Ferenc-csatorna mellett) egy ház szabad kézből adatik el, mely a főutcában, sarkon és a község közepén áll. — Minthogy az épület minden kényelmességgel bír, mindenféle üzlet folytatásához, de különösen bolti, italmérsi és gabnakereskedési üzletnek megfelel.

Vételi feltételek a tulajdonostól nyerhetők.

Kirjakovits Izidor

tulajdonos **Turia**, Bácsmegeye

2—2

Árverési hirdetmény.

Tekintetes Bács-Bodrogh vármegye árszájkének 1895. évi július hó 30-án 22914/1895. sz. a. kelt végzésével Bika Erzsébet gondnokolt javára a megyei árverésben a letéti napló 272/1889. és 644/1889. tétel alatt bevezetett 57 leltári tételből álló és 1197 frt 85 krra becsült többrendbeli ékszereknek, u. m.: arany láncok, medaillonok, broszok, órák, karperecek, fülbevalók, gyűrűk stb. közárverésen eszközöndő eladásával alulírott bizatván meg, — az árverés határidejéül **folyó évi október hó 30-ik napjának délelőtti 9 óráját** a megyei árverésztár hivatalos helyiségében ezennel kitűzöm.

Miről venni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az ékszerek jegyzéke alulírottul a délelőtti hivatalos órák alatt megtekinthető és hogy azok készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsárón alul is oda adatnak. Bács-Bodrogh vármegye árverésztára Zomborban, 1895. évi október hó 4-én.

Tápay István,
főpénztárnok.

3—3

Eladó szőlővessző.

Fél millió sima szőlővessző eladó immunis homoktalajból őszi és tavaszi szállításra vaspályához vagy hajóhoz szállítva csomagolással.

400,000 nemes kadarka ezrenként	3 frt 50 kr.
50,000 " Oportó "	4 frt — kr.
50,000 olasz Rizling "	5 frt — kr.
10,000 egy éves gyökeres nemes kadarka ezre	10 frt.
5,000 " " olasz Rizling "	12 frt.
Kevert csemege gyökeres	12 frt.

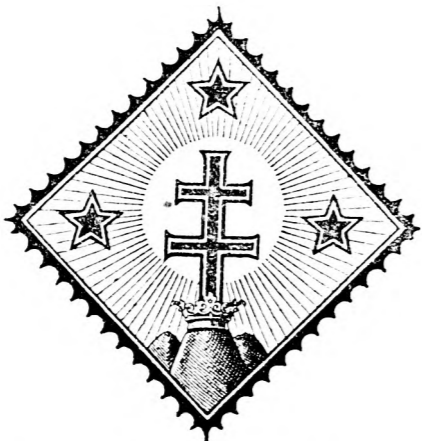
Szőlőm háromszor lett permetezve.

Fajtisztaságért szavatolok.

Megrendeléseket az összeg 50%-ának előzetes beküldése mellett — a többi utánvéttel — eszközöl

Resch József

3—3 szőlőtulajdonos Bács, Bács-Bodrogh megye.

2-szeres és 3-szoros termékek

csak mesterségesen szárított

MÚTRÁGYÁVAL

érhető el. *—14

A vármegyei Gazdasági Egyesület a „HUNGARIA” mútrágya-, kén- és vegyi ipar részvénytársaság képviselőjét az egész megyére elvállalta s így nemcsak készséggel nyújt tájékoztatást mindenkinek a mútrágyák kérdésében, hanem a beszerzést is díjtalanul eszközöli.

Kérnek egy kis figyelmet!

ROSENFELD IGNÁC

ódon árúk raktára
ZOMBORBAN, Zrinyi utca.

Veszek mindennemű ódon férfi- és gyermekruhákat, fehérneműket, fegyvereket, régiségeket és mind e szakba vágó tárgyakat a legmagasabb árak mellett.

Együttal bátorodom a n. é. közönség figyelmét felhívni nagy raktáramra új férfi- és gyermekruhákban az őszi és téli idényre a legújabbtól a legolcsóbbig. Nagy választék gyermekruhák (costümök) és köpenyekben a legelőcsőbb kivitelben, a legolcsóbb árak mellett.

Ódon ruhák ujkra becsereztettek. Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal eszközöltetnek, írásbeli vagy személyes meghívásra üzletileg, személyesen bárhol mindenkinek rendelkezésére állók.

Teljes tisztelettel

Rosenfeld Ignác.

6—6

Berndorfi chinaezüst s alapca árúk gyári áron.

T. c.

Mielőtt szükségletét lámpákban fedezné, sziveskedjék a már 25 éve

GOLDFAHN SÁNDOR

cég alatt fennálló üzletben a lámparaktárt megtekinteni, amely **kizárólag** a cs. és kir. szabadalommal ellátott **Ditmár-féle függő-, szalon-, asztali- s fali lámpákat** foglalja magában; köztudomás szerint csupán e gyártmány képes csín, tartósság és olcsó ár dolgában bármiféle gyártmánnyal szemben a versenyt kiállani.

Együttal felhívom b. figyelmét **sir-koszorúimra s sir-lámpáimra**, melyek könnyebb áttekinthetés céljából ki vannak állítva; a legdiszesebb kiállításuk is bámulatos olcsó árak mellett.

Óvodák részére roppant raktár mindennemű **gyermekjátékokból** nagy árkedvezmény mellett.

Raktáram szives megtekintésére ismételten kérve maradok

megkülönböztetett tisztelettel

Goldfahn Sándor,

Kossuth L. (fő)-utca Falcione L.-féle házbán.

Karlsbadi evő-, thea-, kávé-, mocca- s mosdó-szervizek.

Irodai-,
vendéglői-
s teljes
lakberendezések,
hintaszékek,
ülőbutorok,
vasbutorok,
konyhafelszerelés,
képek,
festmények.
tükrök,
függönyrudak,
paplanok,
lószőr,
afrique
és
sodrony-ágybetétek
stb. stb.

A tárgyakra irt szabott, jutányos árak!

Világosság!

Füst és szag nélküli

gázlámpák

villamfényvel vagy a nélkül, bárhová alkalmazhatók, 3 frt 80 krtól feljebb egyszerű és díszes kivitelben lakszobák, vendéglők, kávéházak, műhelyek, termekek, folyosók és salonok világítására.

Lángja óránként 1 krajcár!

Olcsóbb mint a petroleum lámpák!

Nincs üvegtörés, egészségtelen szag, tisztogatás!
Kezelése veszély nélküli s nagyon egyszerű!

Kaphatók s megrendelhetők egyedül csak

a zombori iparosok készítményeinek **Árucarnoka** mint szöve.
Kossuth L.- (fő)- utcai főüzletében.

Egyszersmind ajánljuk gazdagon felszerelt

butor-raktárainkat

valamint eddig is előnyösen ismert

kárpitos-áruinkat (külön műhely)

falak kárpitozása (tapetákkal) a legjutányosabban, bármely minta szerint jótállás mellett elvállaltatik.

Megrendelések úgy helyben, mint vidékre, **részletfizetésre** is pontosan teljesítetnek.

Képviseleve az összes iparágak!

Fényezett és matt

ebédlő

és

hálószobák,

salon-garnitúrák,

gyermekkoscsik,

fürdőkádák,

szekrényágyak,

szőnyegek,

mosó szappan,

szabó-vatta,

cserepkályhák,

kályhaellenzők

és

széntartók,

kosarak,

hintók és koscsik

stb. stb.

PLUTOS

A bábolnai állami menesztörtök állati kórházában kipróbálva —
gyógyhatása hivatalos okiratban elismerésben részesült.

Kitünő izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó,
gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használva az izmokat rugalmassá s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, izületi s izomcsúsz vagy lobos bántalmaknál, ugy-szintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat. Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg tejsav képződik, ha az elernyedtt állatok végtagjai, a mellékelt utasítás értelmében, bedörzsölnetnek ezen szerrel, a képződmény gyorsan felszívódik s az izmok rugalmassága gyorsan visszatér.

E megbecsülhetlen gazdasági kincs egyedüli raktára:

TÁRCZAY ISTVÁN

GYÓGYSZERTÁRA ZOMBORBAN.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.

Alkalmazást keres

egy, az adai földműves iskolát kitünő eredmény-
nyel elvégzett

gazdász.

Feltételei igen szerények; beszél magyarul,
németül és szerbül; 21 éves; azonnal alkalmaz-
ható. — Bővebb felvilágosítást ad lapunk kiadó-
hivatala.

6721. szám.

kig. 1895.

Pályázati hirdetmény.

Kovil-Szt. Iván községben megüresedett s évi 360
frttal javadalmozott inokki állásra ezennel pályázatot
nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyernt
őhajják, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket
hosszám **folyó évi november hó 5-ének d. u.**
5 órájáig benyujtsák.

Titelen, 1895. évi október hó 12-én.

Vojnits,
főszolgabíró.

3—2 2—2

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

Egyes
Fél
Nagy
A
ille
szer
a lap

Egyes

Nagy
melylyel
botránnyok
Ferenc és
zett interje
turbulens
az egész
arra kelle
lásokkal a
amelltt
sékelt és
sát, mely
közvélemé

Mind
hogy a zá
sértésének
részt az e
a legszigo
lehetetlen
szabad tūr
határozta,
nására tō
terelnőke
jutott és n
fővárosába
király és
Zágrábban
az ország
terelnők Z
és befolyá
és kézirata
a felelőssé
eddig tōt
mennyiben
teletben tar
a botránny
a magyar
nem mocs
egyetemi h
lopába és
zástlót. A
lyezte a za
a magyar
Egy egyen
azt oda, a
áztatott na
helyeslő k
lető tanul

A